1 2006

БУТИ РОЗУМНИМ — ЦЕ КРУТО!

ПРОФЕСОР Креґа

пізнавально-розважальний журнал

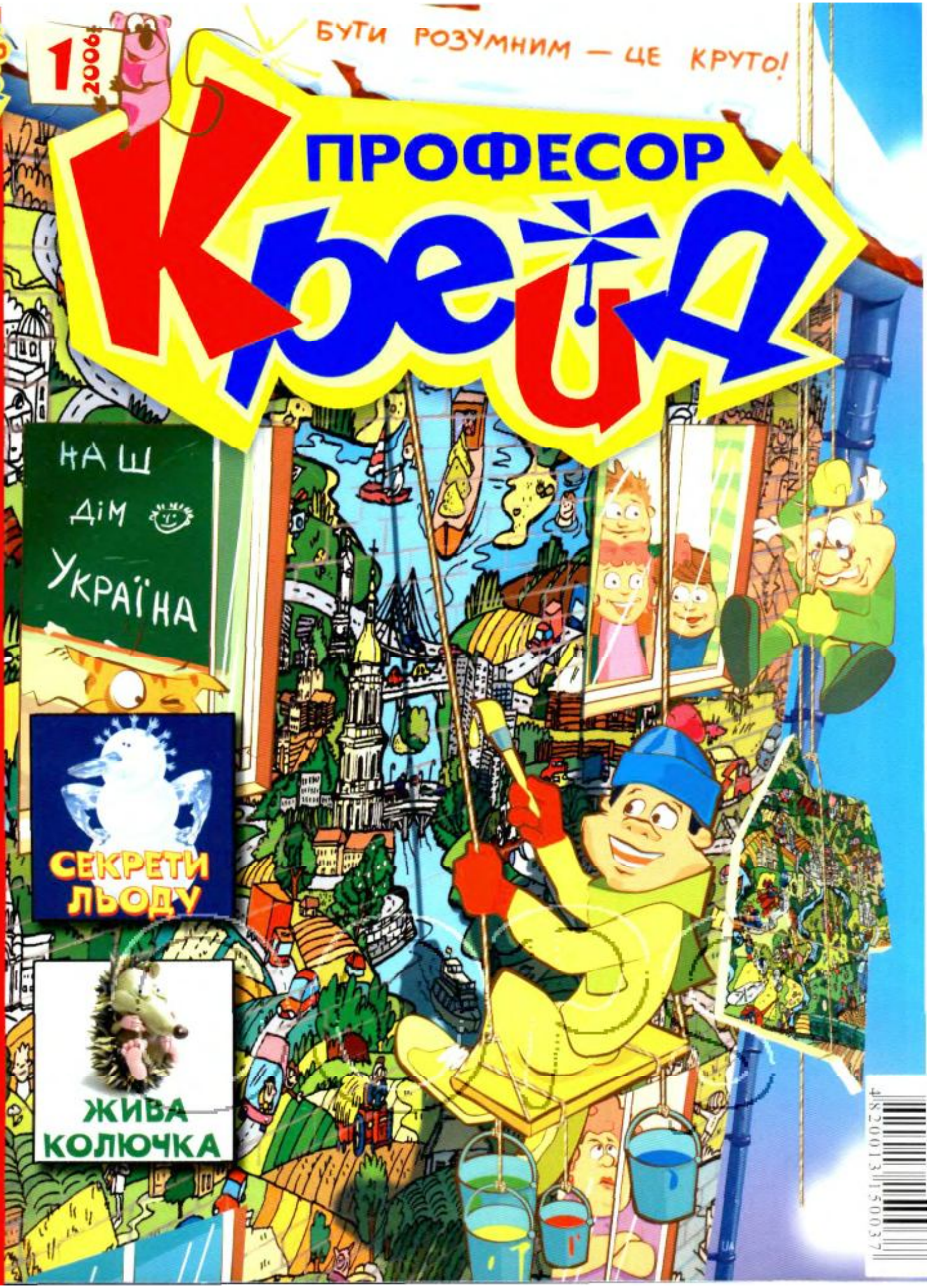

СЕКРЕТИ ЛЬОДУ

ЖИВА КОЛЮЧКА

№1 (13) — січень 2006

СЕКРЕТИ ЛЬОДУ

*В. Городецький — відомий український архітектор, який спорудив у Києві "Будинок із химерами".

Перетворення води

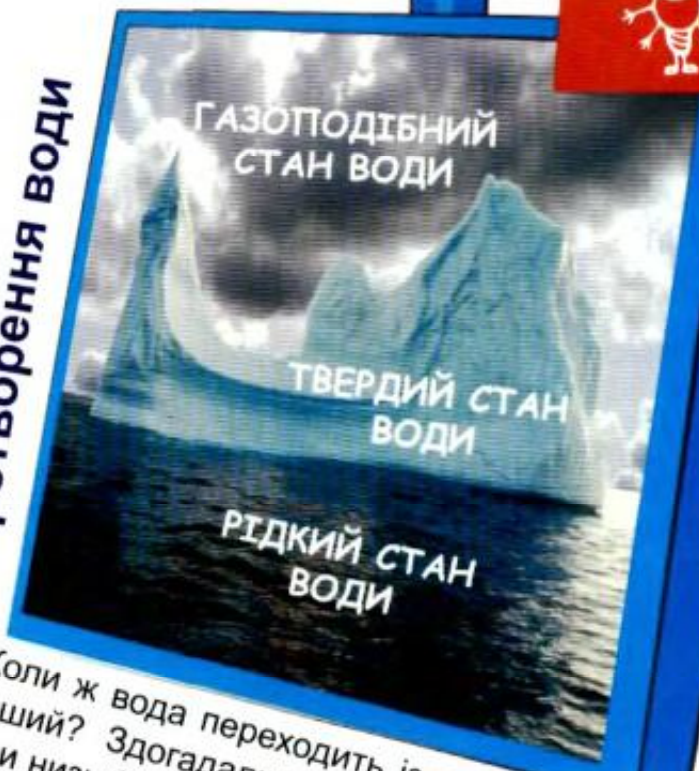

Коли ж вода переходить із одного стану в інший? Здогадалися? Вода стає льодом при низькій температурі, а перетворюється на пару — при високій.

А тепер ти пожартуй із водою, а заразом дізнаєшся про її секрети у кожному стані.

ВОДА У ТВЕРДОМУ СТАНІ — ЦЕ ЛІД

СЕКРЕТИ ЛЬОДУ

1. Візьми пластиковий стаканчик і наповни його водою.

2. Постав у морозильну камеру (якщо за вікном мороз — на вулицю).

3. Перевір через добу.

СЕКРЕТ №1 ЛІД НЕ ТОНЕ У ВОДІ.

Візьми великий стакан, налий туди води.
Коли лід у маленькому стаканчику трохи підтане, витисни його у великий.
Лід буде плавати, тому що "тверда вода" має вже інші властивості й на неї діє сила виштовхування. Саме тому і не тонуть велетенські айсберги.

А ТИМ ЧАСОМ...

СЕКРЕТ №2 ВОДА, КОЛИ СТАЄ ЛЬОДОМ, — РОЗШИРЮЄТЬСЯ.

ОБЕРЕЖНО: ДУЖИЙ ЛІД!

Замерзаючи, вода перетворюється на лід, і він починає тиснути на стінки стаканчика. Лід має таку силу, що може розірвати і скло, і навіть сталь. Саме тому сталеві водопровідні труби закопують якомога глибше — подалі від морозу.

Обережно!
У скляному посуді воду не заморожуй!
Використовуй для експериментів одноразовий посуд.

Казкового Діда Мороза теж не дарма називали Тріскуном. Мовляв, від його доторку дерево може тріснути. Що ж насправді тріщить у деревах? Здогадалися? Знову-таки лід! Якщо мороз пробереться у шпаринку в корі, сік перетворюється на лід. Це він із тріскотом розриває деревину.

Як гадаєш, чому ковзани не їдуть навіть по найбільш гладенькій підлозі, проте легко ковзають по льоду? Завдяки властивості льоду танути! Коли ти їдеш на ковзанах, їхні леза труться об лід, і він від тертя тане. Саме ця тала вода і робить лід таким ковзким.

СЕКРЕТ №3 ЛІД УТВОРЮЄ РІЗНОМАНІТНІ КРИСТАЛИ.

У перекладі з грецької "кристалос" — "лід". Кристали товстої криги на річці складаються з шестикутних стовпчиків, схожих на олівці. Їх ти можеш помітити, коли лід розтає.

Крихітні льодяні кристалики, утворені високо в небі, здатні на дивовижні витівки! Коли крізь них проходить місячне або сонячне світло, воно заломлюється так, що утворює райдужне коло. І місяць чи сонце сяють, немов у кольоровому ореолі. Це явище називають "гало" (від грецького "галос" — "коло"). Інколи може утворитися декілька різних гало. І місце, де вони перетинаються, так яскраво світиться, ніби здається, що це друге сонце чи другий місяць.

НАЛЯКАЛО ГАЛО

1551 року військо іспанського короля Карла V оточило німецьке місто Магдебург. Більше року оточені не здавалися. Та ось король віддає наказ готуватися до рішучого штурму. І тут сталося небувале! Над оточеним містом раптом з'явилося ще два сонця. Наляканий король вирішив, що Магдебург оберігають самі небеса, і разом із військом пішов геть.

ПЕРЕВІР САМ

Морозної ночі, коли сіється дрібний сніг, придивися до ліхтаря — довкола нього ти теж можеш побачити гало.

ХТО МАЙСТРУЄ СНІЖИНКИ?

Льодяні кристалики у вигляді трубочок, пластинок, голочок створюють у сніжинках неповторні візерунки! Цікаво, що сніговий кристал має рівно шість граней. Чому саме шість? — задумався якось учений Йоган Кеплер і... написав перший у світі науковий трактат про сніжинки. Минуло більше трьохсот років, і тепер учені розглядають сніжинки за допомогою найновішої техніки. А відповіді не знайшли й досі.

Професор Укіхіро Накайя із японського університету став всесвітньо відомим, коли винайшов машину для вирощування сніжинок. Вона тепер зберігається в Японії у Музеї снігу та льоду.

Тож не гай часу! Гуляючи під снігопадом, придивляйся: а раптом тобі пощастить побачити дуже рідкісну дванадцятигранну сніжинку? (Таку сніжинку вперше знайшов і описав 370 років тому математик Рене Декарт).

ПОДУМАЙ І ПЕРЕВІР
Чому сніг під ногами рипить?

ВОДА У ГАЗОПОДІБНОМУ СТАНІ — ЦЕ ПАРА

СЕКРЕТИ ПАРИ

Перевір разом із дорослими

1. Увімкни електрочайник із водою.
2. Зачекай, доки чайник закипить і вимкнеться.
3. Візьми дзеркальце і, обережно тримаючи його за ручку, піднеси над парою. Ти побачиш, як на ньому збирається пара.

Хмара — це теж пара. Коли вона охолоджується, то перетворюється на краплі, які дощем падають на землю. Якщо ж хмара охолоне набагато швидше, то дорогою до землі краплинки стають кристаликами сніжинок.

СЕКРЕТ №1 ПАРА КОНДЕНСУЄТЬСЯ.

Це означає, що пара, потрапляючи на холодну перешкоду (дзеркальце) чи в холодне середовище, збирається у великі краплі. Так само пара від твого дихання конденсується у морозному повітрі або на холодному склі авто.

ПЛАКСИВИЙ КАМІНЬ

У Криму є загадкова Червона печера. Вхід до неї охороняє кам'яна "богатирська голова". Її називають "хазяїном печери". Дивно, але час від часу із "очей голови" котяться... сльози. Подейкують, що так кам'яний хазяїн попереджує спелеологів (дослідників печер) про небезпеку.
Цю таємницю розгадали вчені, помітивши, що "хазяїн" плаче якраз тоді, коли на поверхні йде дощ. Що ж відбувається? А от що: частина води просочується крізь ґрунт і потрапляє в печеру у вигляді дрібних крапельок вологи. Вона конденсується на холодних "щоках" і стікає "сльозинками".

КРОСВОРД
1. Сніжинка по-науковому.
2. Тверда вода.
3. Хмара — це...
4. Кристалик води з шістьма гранями.
5. Те, що утворює "другий місяць".

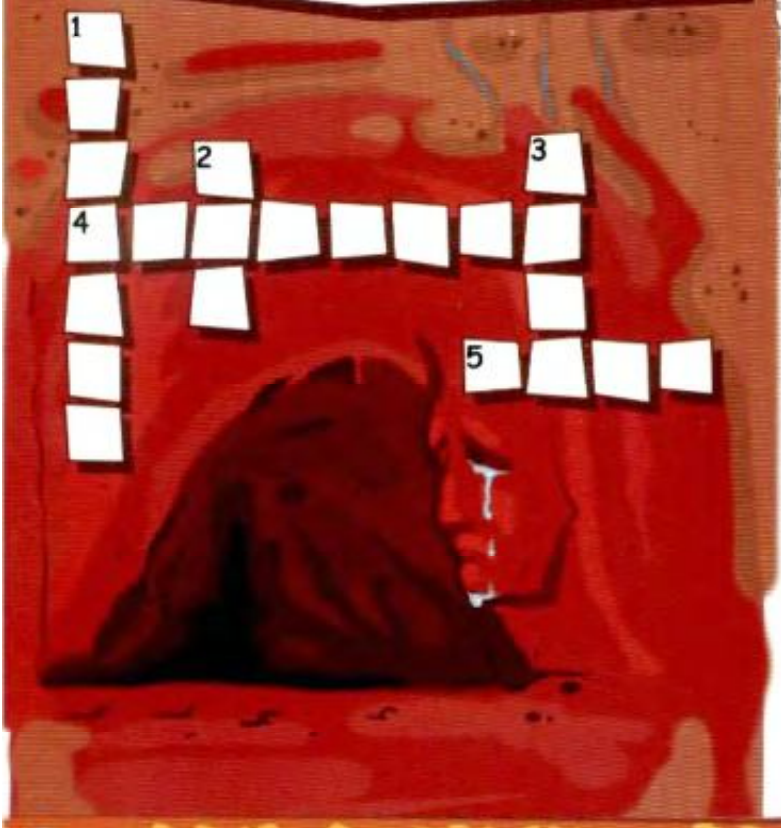

СЕКРЕТ №2 ПАРА ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА КРИСТАЛИ.

Перевір сам

1. Візьми скельце, подихай на нього і поклади в морозильну камеру (якщо надворі мороз — постав на підвіконня).

2. Перевір через добу.

Ти побачиш на скельці казкові морозяні візерунки! Що ж відбулося?
Спочатку пара зібралася у краплинки води, а від різкого охолодження вони перетворилися на кристалики, що склалися у візерунки.
Так само утворюється іній.

Напиши професору Крейду, які ще секрети води тобі вдалося розгадати.

вул. Суворова, 4, 3-й поверх,
м. Київ, 01010

...А ТИМ ЧАСОМ

кіт Смик випив розтягувальної рідини і розтягнувся по журналу.

Виміряй довжину Смика за допомогою лінійки

Сокові льодяники

Білої зимової днини, коли з неба сиплеться і сиплеться сніжок, діти нашого двору зазвичай сидять, приліпившись носиками до вікон, і видивляються, кого ж першого відпустять гуляти. Та нікого не видно, бо холодно. Аж раптом – ой! – що це зеленіє серед снігу? Ялинка? Ні! Це ж Сандорик, веселий приятель, стоїть посеред двору і зеленою долонькою махає! Тепер їх уже не втримати – і дітвора, як за командою, хапається за шапки й курточки і вилітає на засніжене подвір'я.

– Привіт, Сандорику! – Петрусь зняв рукавичку, щоб привітатися із другом, а за ним й усі інші діти. Сандорик простягнув дітям долоньку з цілою пригорщею снігу.

– Погляньте, друзі, що в мене є! Мільйони маленьких зірочок!

– Та це ж сніг, Сандорику!

– Сніг? – Сандорик здивувався.

– І це все довкола сніг?

– Звичайно! Яка ж зима без снігу, – розсміялася Настя і швидко зліпила снігову кульку.

– Узимку можна кататися на санчатах, лижах, ковзанах і кидатися сніжками, – Сергійко й собі зліпив кульку і кинув Насті в капюшон.

І завертілося! Смішки, зойки! Над Сандориком полетіли снігові кульки, і одна навіть зачепила зелене вушко.

– О-о! Це, здається, весело, – і Сандорик упіймав долонькою сніжку. О-о! Погляньте, воно схоже на морозиво! Цікаво, чи таке ж смачне?

Він лизнув кульку і скривився.

– Ні, зовсім не солодке.

– А мама каже, – подала голосок Оленка, – якщо полизати сніг, заболить горло.

– І бурульку не можна смоктати, бо вона з льоду, – додала Настуня.

– У мене ніколи нічого не заболить, бо я ж Сандорик – повен енергії сонця і фруктів! І що таке «Бурулька Зльоду»? Звучить як ім'я інопланетної істоти.

Діти розсміялися:

– Ну що ти, Сандорику, лід – всього лише замерзла вода. А хочеш, ми покажемо тобі бурульки?

І діти повели Сандорика до будинку, прикрашеного іскристими, як ялинкові прикраси, бурульками – і вздовж карниза, і на підвіконнях, і навіть на лозах дикого винограду.

Сандорик відламав бурульку і потримав у долоньці.

– Лід... Холодний, аж щипає за пальці. Але в мене є щось значно краще за лід!

Тут Сандорик простягнув руку, і діти побачили пакетик смачнющого соку.

– Сила сонячно-фруктової енергії – тепер нам ніякі застуди не страшні. Попереду веселі забави!

– Які? Скажи нам, Сандорику!

– Зараз буде фокус. Нумо скажи, Сергійку, яка твоя улюблена тварина?

– Лев!

Сандорик, наче справжній фокусник, зробив у повітрі якісь таємничі знаки:

– Фокус-покус-току-боку! З апельсинового соку, як Сандорик повелить, лев з'являється умить!

І враз у хлопчиковій долоні опинився маленький лев!

– Цей лев іскриться, наче лід, – мовив Сандорик, – але це не лід, а льодяник, повний соку.

Ой, що почалося! Сандорикові довелося начаклувати дітям цілий зоопарк: були тут і синій павич, і рожевий фламінго, і жовтий жирафчик – чудові сокові льодяники.

Сма-а-а-чно! А як весело!!!

Тамара Шульга

Сніжинка Коха

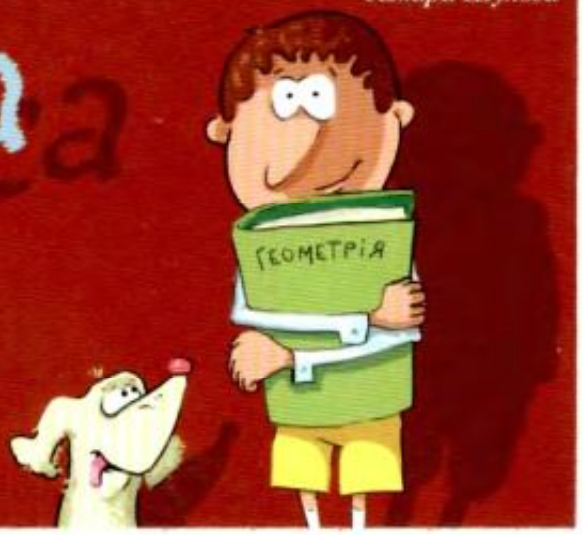

На початку XX століття у Швеції жив собі юнак-математик Фабієн Хельге фон Кох. І була в нього заповітна мрія: накреслити нову геометричну фігуру. Щоб ні в кого такої не було! Та що робити, коли всі вони вже кимось накреслені й названі: коло, квадрат, трикутник, циліндр... Жодної точки, жодної прямої чи кривої лінії не залишилося без назви.

Та Фабієн не здавався, він вирішив якомога уважніше придивитися до навколишнього світу. Особливо до всього, що падає з неба. А раптом щось пролетіло повз око вчених?

Із неба якраз падав сніг. І Фабієн, лежачи на горі подушок, розглядав на шибці сніжинки.

— Гей, Фабієне, досить байдики бити! — казали мати і батько.

— Розв'язав би десяток рівнянь із іксом та ігреком. Ну яка користь від твоїх сніжинок?

— Ви гадаєте, що сніжинка — це просто: шість променів, а між кожними двома — пряма. Коли б то так! Кожна складається з неповторних фігур! — відгукнувся Фабієн. А потім додав, як годиться відкривачам. — Еврика! Я винайшов!

І математик накреслив геометричну фігуру, яку й дотепер називають "сніжинка Коха". Вона дуже колюча: шість основних променів укриті безліччю великих і малих вершин-голочок. Дехто дражнить її "математичним монстром" — і нехай, але це ще й один із перших у світі "портретів" сніжинки.

ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ У ТУРІНІ-2006

Хоча олімпійські ігри мають довгу історію, проте зимові — досить молоді. Вони з'явилися тільки у 1924 році й проводяться раз на два роки, щоразу в іншій країні. Аж 6 міст змагалися за право проведення зимових ігор у 2006 році. Проте переміг Турін, залишивши позаду Гельсінкі з Фінляндії, Клангенфурт із Австрії, Попрад із Словаччини та Сьон зі Швейцарії.

СИМВОЛІКА ОЛІМПІАДИ

Символ усіх олімпійських ігор — п'ять різнокольорових переплетених кілець. Вони символізують п'ять континентів і дружбу усіх народів. Синє кільце — Європа, чорне — Африка, червоне — Америка, жовте — Азія, зелене — Австралія.

ОЛІМПІЙСЬКІ МЕДАЛІ

Кожен спортсмен мріє про олімпійську медаль. Адже тільки переможці отримують їх. За перше місце дають золоту медаль, за друге — срібну, а за третє — бронзову. Під час церемонії нагородження звучить гімн саме тієї країни, представник якої завоював золоту медаль. Цікаво, що медалі кожної Олімпіади мають різний вигляд.

медалі Туріна-2006

Раніше ніколи не робили медалей із отвором посередині. Така медаль уперше з'явилася спеціально для Олімпійських ігор у Турині. А на її зворотному боці зображені фігурки-символи кожного виду спорту.

ОЛІМПІЙСЬКІ ТАЛІСМАНИ

Спортсмени та вболівальники вірять у різні прикмети. Вони беруть із собою талісмани, які приносять їм щастя та надихають на боротьбу й перемогу.

Уперше талісман з'явився на Олімпійських іграх у Мексиці. Це був симпатичний ягуар. Він так усім сподобався, що уже на кожних іграх обов'язково з'являвся якийсь талісман.

NEVE GLIZ

ТУРІН-2006

Неве та Ґліц — м'яка, дружелюбна снігова кулька та життєрадісний, грайливий льодяний кубик. Справжні символи зимової Олімпіади.

Усі українські спортсмени будуть на Олімпіаді у спортивній формі кольорів нашого жовто-блакитного прапора.

ОЛІМПІЙСЬКЕ ГАСЛО

"Швидше, вище, сильніше" — це девіз усіх олімпійських ігор. Проте італійці придумали своє гасло, спеціально для зимових ігор 2006 року. А звучить воно так: "Тут живе пристрасть!". Та й не дивно, адже італійці дуже пристрасна та активна нація.

НАГАДУЄМО

Олімпіада у Туріні-2006 починається 10 лютого!

ВБОЛІВАЙМО ЗА НАШИХ!

А за якого українського спортсмена вболіваєш ти?

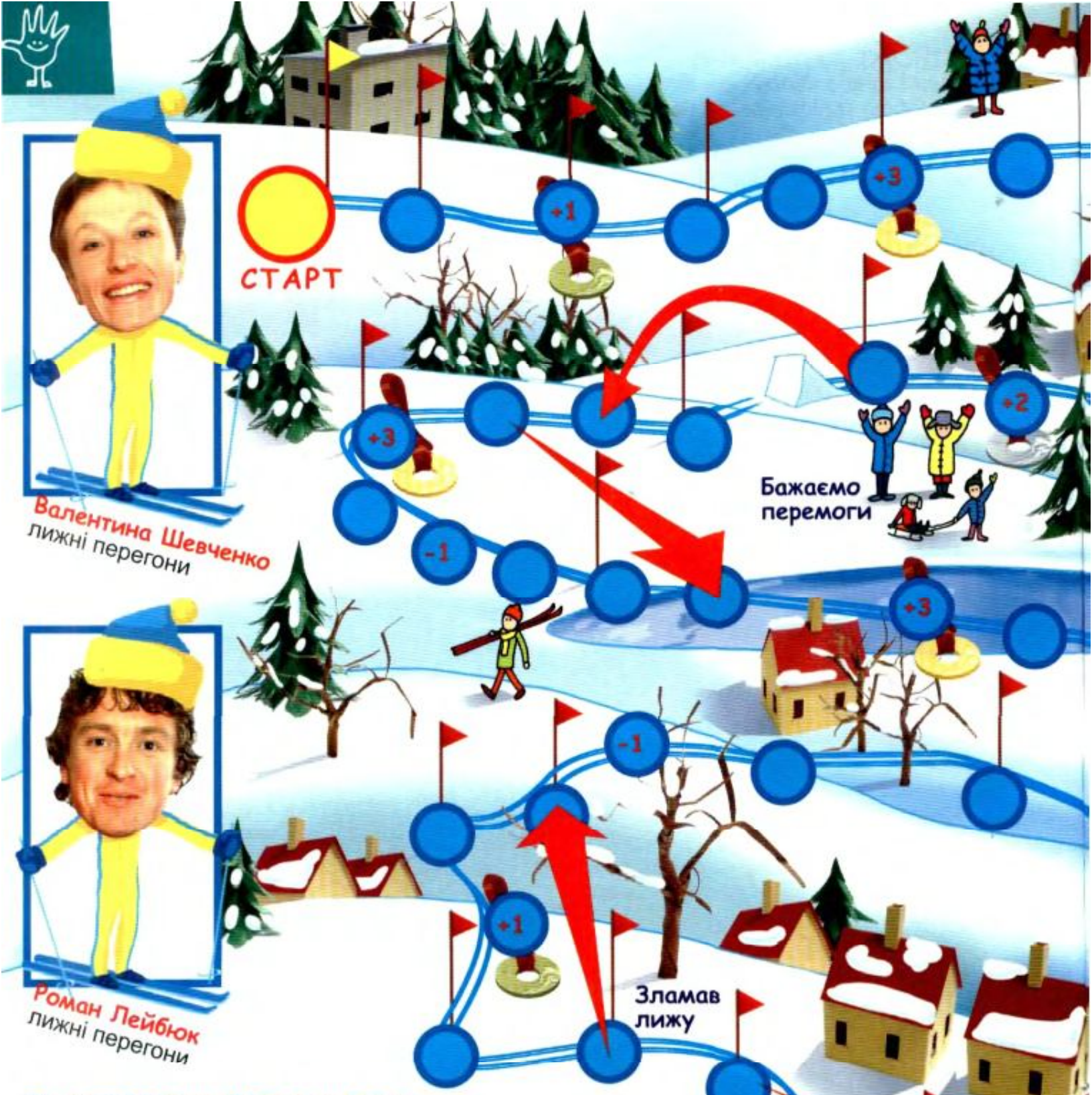

ГРА "ПІДТРИМАЙМО НАШИХ"

Наші спортсмени їдуть до Туріна, щоб здобути перемогу та прославити Україну. І їм необхідна твоя підтримка! Тож пройди цю трасу якомога швидше і назбирай щонайбільше медалей для українських спортсменів. Для цього знайди собі суперника. Визначте, кого зі спортсменів кожен буде підтримувати. А тепер — на старт! Кидайте кубик і ходіть фішками по кружечках. Потрапиш на золоту медаль — маєш три додаткові ходи, на срібну — два, на бронзову — один. Коли ж у кружечку стоїть цифра з мінусом — повернись на відповідну кількість ходів.

Виграє той, хто першим дійде до фінішу.

-2
+2
Випий чаю
Загубив палицю
-2
У Р А!
Олена Петрова
біатлон
-1
+3
+2
Привітай друга
1
3
2
Станіслав Кравчук
фристайл
Вітаю переможців!
-1
+1
ФІНІШ

Команда професора Крейда разом із компанією UMC, що є GSM-оператором №1 в Україні, розпочинає грандіозну мандрівку, яка триватиме цілий рік. Ми відвідаємо найцікавіші куточки усіх 24 областей України, побуваємо у Республіці Крим і досхочу поспілкуємося!
Ти з нами? Тоді вирушаймо!

КАРТА УКРАЇНИ

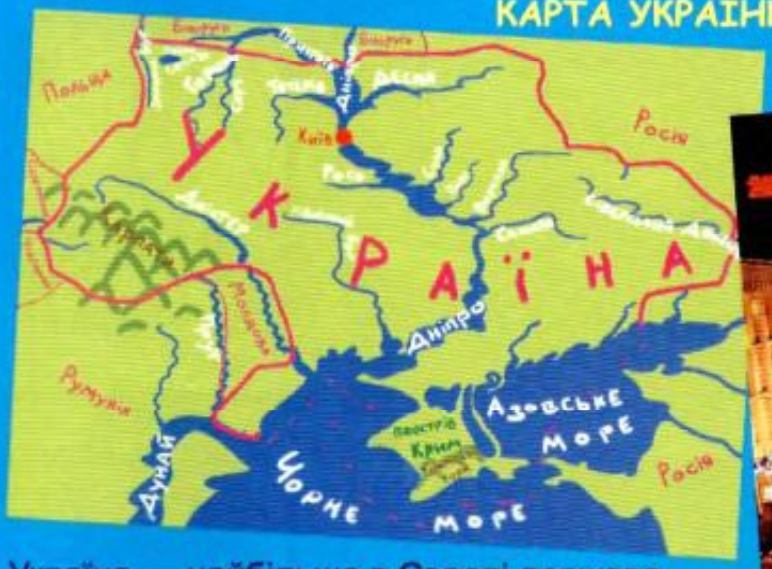

Україна — найбільша в Європі держава, кордони якої лежать у межах цієї частини світу. Назву нашій землі дали, вірогідно, прадавні мешканці — слов'яни. Вірячи, що так само, як вони краяли вирощений хліб, Бог дбайливо украяв для них "скибочку землі", тож нарекли її Україною.

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Землі її помережені ріками, вкриті ярами та горбами, поросли лісами та луками.

Найбільша ріка — Дніпро — поділяє і нашу столицю, і область, і всю Україну на Лівобережну та Правобережну. Дніпрові береги — то круті, то пологі, манили до себе поселенців ще 15 тисяч років тому. І донині земля береже ці згадки, і досі квітне й плодоносить.

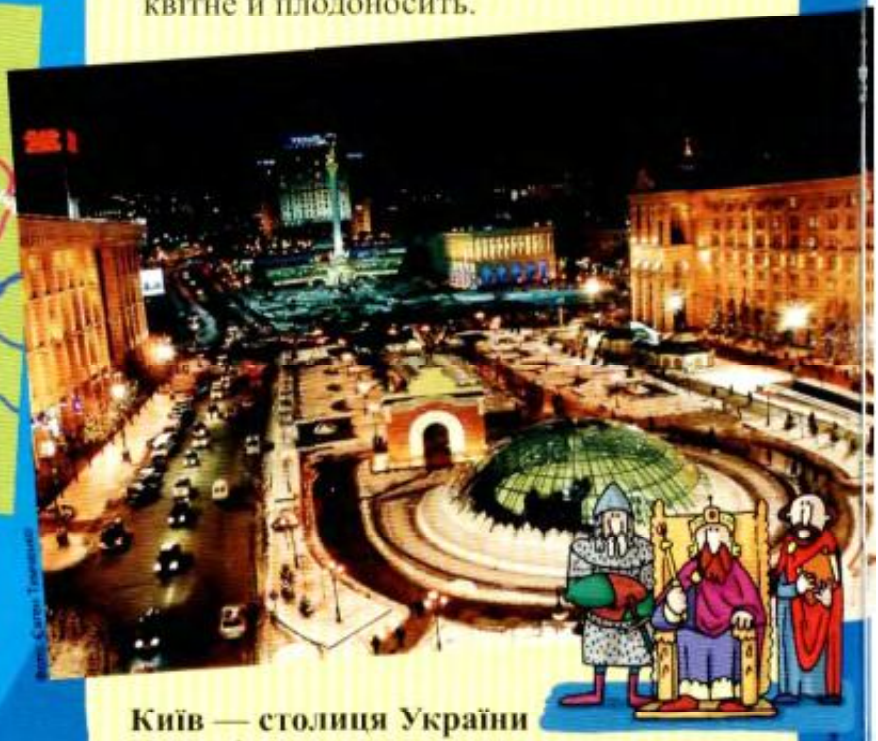

Київ — столиця України

У давні часи трон головного правителя називався "стіл", а місто, де він жив,— "стольний град", що потім перетворився на "столицю". Ознакою верховної влади був жезл із тризубом зверху, який мав назву "кий". На стародавніх монетах, печатках та іконах київських князів зображали із києм у руках. Існує думка, що саме за цим символом легендарного князя, який заснував місто на берегах Дніпра, назвали Києм. Звідси й походить назва нашої столиці.

Біла Церква

КИЇВ

Переяслав-Хмельницький

ЗАВДАННЯ ВІД UMC : ЗНАЙДИ НА КАРТІ ЦІ МІСТА

ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА

Майже тисячу років тому на дніпрових кручах, у печерах, чернець Антоній заснував монастир. Сюди сходилися і простолюд, і князі. Хто хотів поради, а хто — благословення. Круг ченця почали збиратися учні. Згодом поблизу печер збудували наземні келії та церкву. І вже у XII столітті Києво-Печерський монастир став називатися лаврою — головним монастирем. Тут розквітало українське іконописне мистецтво, написаний перший літопис.

Фото: Євген Тимченко

СЕЛО БОГДАНІВКА

Славиться воно дивовижними квітами Катерини Білокур. Ці квіти ніколи не в'януть, бо цвітуть на картинах художниці. "Квіти, як люди, — живі, мають душу!" — казала вона і ніколи їх не зривала. Терпляче чекала, доки розкриє пелюстки потрібна квітка, яка у саду чи в лузі "позуватиме" перед мольбертом.

Хоча пензлі та фарби майстриня готувала сама і малювати вчилася самотужки — її самобутній талант визнали найвідоміші живописці світу.

СЕЛО ТРИПІЛЛЯ

Ось тут, де сходяться три поля, які розділяють три ріки, більше 5 тисяч років тому жили трипільці. Вони обробляли землю та доглядали худобу, а крім того, майстерно виготовляти глиняний посуд і будували великі (навіть двоповерхові!) житла. Саме трипільці, на думку вчених, були прабатьками української нації. Нам у спадок вони залишили згадки про свою богиню-Матір і міфічних богів — Бика та Змія.

КУТОЧОК ПРИРОДИ

Здавна шанували Дніпро: він напував, щедро годував рибою, його береги захищали від завойовників, його води носили на собі кораблі. Тепер вони ще й крутять електротурбіни гідростанцій. А починається могутня ріка зі студеного джерельця, народженого в мохах поблизу боліт. У дніпровий струмок збігаються сотні приток — і ріка стає повноводою. Вона то спокійно плине, то стрибає на порогах, а після довгих мандрів численними рукавами вливається в Чорне море.

АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ

Із висоти літака цей півострів нагадує серце, по обидва боки якого шумлять Чорне та Азовське моря. А вздовж південного узбережжя зеленими хвилями здіймаються Кримські гори. Навесні й вони, і міжгір'я, і безкраї степи вкриваються килимами барвистих квітів (деякі з них не ростуть більше ніде у світі).

Дивовиж у Криму не злічити!

Фото: IMAGE House/Олександр Іванов

Столиця республіки — місто Сімферополь

На першому гербі міста красувався вулик із бджолами, а вгорі напис —"Корисне". Так повеліла у 1784 році російська цариця Катерина II. І поступово виросло нове місто. А про колишнє — Неаполь Скіфський — розповідають лише розкопки. Це була столиця давніх кочівників — скіфів. Вони були не тільки вправними вояками, а також і вмілими майстрами. Їхні золоті та срібні прикраси, кам'яні та глиняні скульптури збереглися до наших днів. Та найзначнішою знахідкою вважається мавзолей — місце поховання скіфського царя Скілура.

Севастополь

СІМФЕРОПОЛЬ

За легендою, Скілур, помираючи, покликав до себе усіх своїх 50 синів, які були правителями невеличких скіфських поселень. Коли ті зібралися, велів їм розламати по одній паличці. Сини легко виконали наказ. Тоді Скілур зібрав 50 паличок у жмут і наказав його розламати. Це не вдалось нікому.

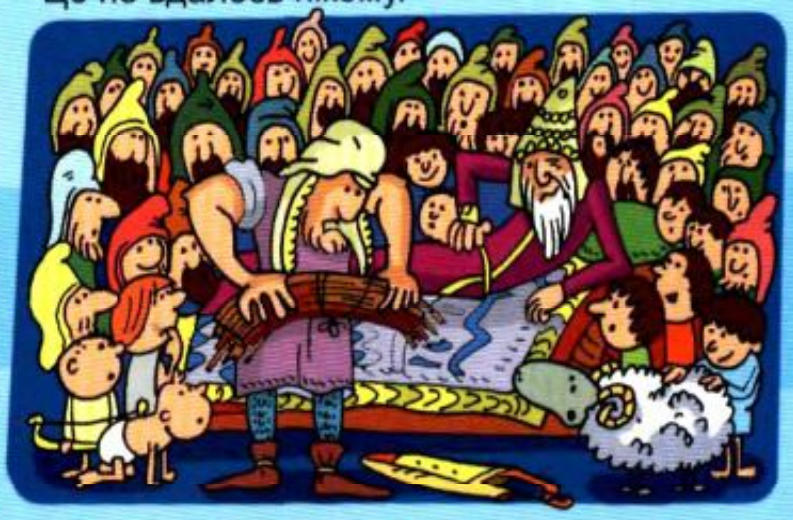

"Поодинці вас легко перемогти, — сказав цар. — А якщо ви будете разом — ніхто вас не зможе здолати".
Мабуть, нащадки Скілура добре запам'ятали цю настанову, бо скіфські поселення століттями були нездоланними.

Киш-ш! Тут не ваше, а ластівчине гніздо!

МІСТО ЯЛТА

Емблемою міста вже давно стало "Ластівчине гніздо". Цей різьблений, немов іграшковий, замок примостився на самому вершечку скелі. Зведено його не так давно — на початку минулого століття. Поєднане тут минуле і сучасне — "лицарський замок" прикрашений матеріалами, які в давнину не використовувались: залізобетон, метал, кераміка.
Сміливий задум звести споруду в такому місці втілив архітектор Всеволод Шервуд.

Керч

Ялта

ЗАТ „Український мобільний зв'язок", підвезія Державного зв'язку серія АА №720189 від 29.12.04

ЗАВДАННЯ ВІД UMC : ЗНАЙДИ НА КАРТІ ЦІ МІСТА

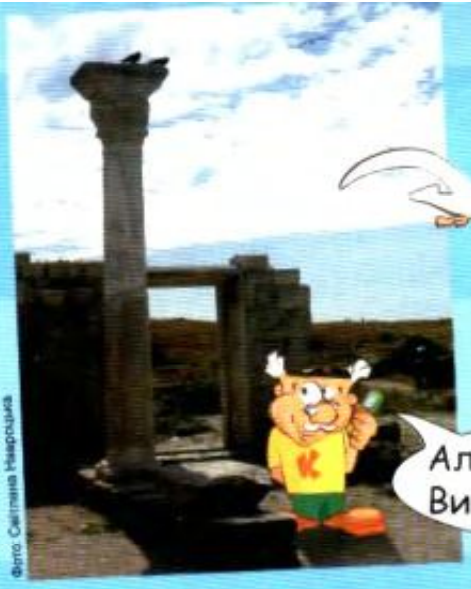

Фото: Світлана Навроцька

МІСТО СЕВАСТОПОЛЬ

Острівець давнини на території сучасного міста — руїни давнього міста Херсонес. Саме тут київський князь Володимир прийняв хрещення.

МІСТО ФЕОДОСІЯ

Тут жив Іван Айвазовський — неперевершений мариніст (художник, що зображає морські пейзажі). Із його полотен так і вихлюпує море — то спокійне, то грізне, то вечірнє, то вранішнє... І завжди — неповторне. Цікаво, що писав він картини не на узбережжі, з натури, а вдома, зберігаючи в пам'яті кожен відблиск води.

ДИВОВИЖІ ПРИРОДИ

Гори Криму — це пористий, ніби губка, камінь вапняк. По крапельці просочується крізь нього вода, а під землею зливається у потічки й утворює печери з фантастичними мешканцями та садами... Ця кам'яна казка тільки здається завмерлою. Дуже повільно, тисячоліттями, тут ростуть дива: кам'яні квіти гелектити, бурульки-сталактити, дивовижні скульптури, завіси та вежі, утворені сталагмітами. У вологій тиші шумлять водоспади та сплять дзеркальні озера.

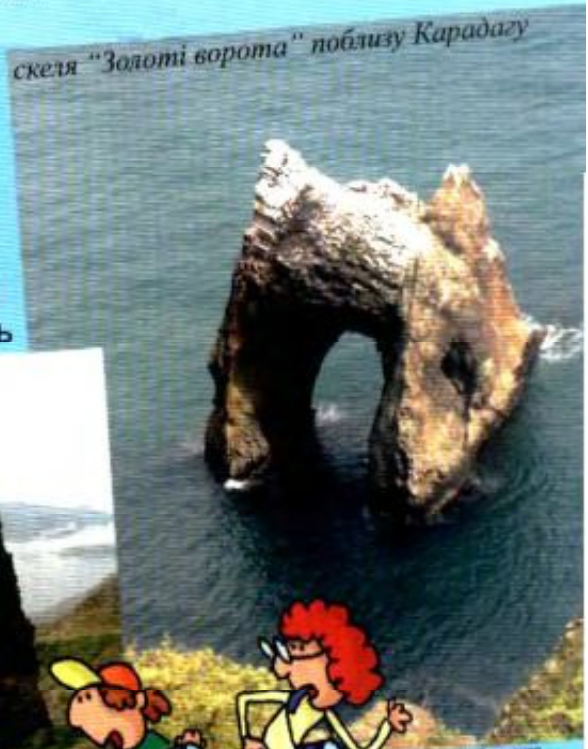

скеля "Золоті ворота" поблизу Карадагу

Фото: Євген Тимченко

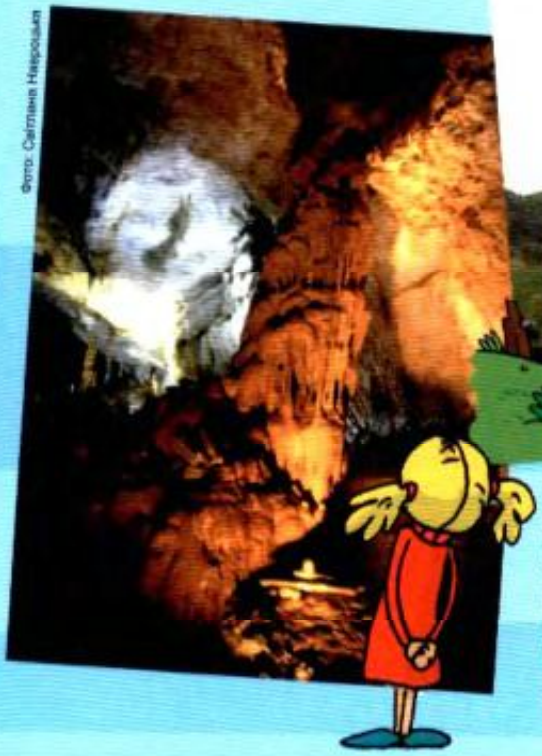

Фото: Світлана Навроцька

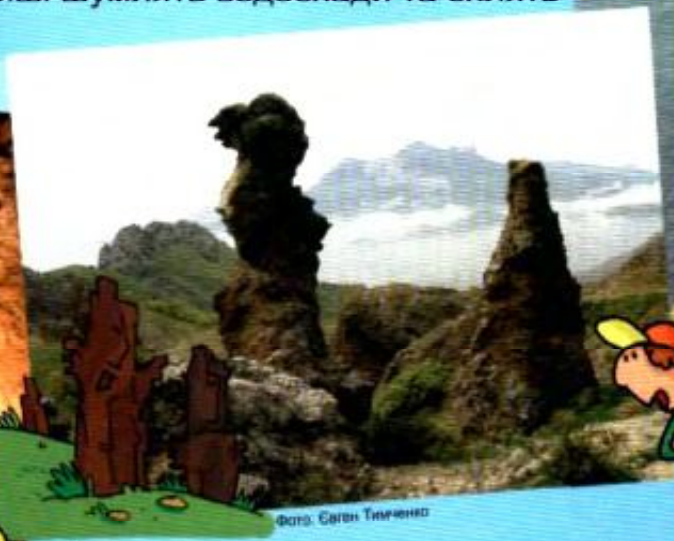

Фото: Євген Тимченко

А зверху над горами трудиться вітер. Проникаючи в кожну шпарину, по піщинці вивітрює він сипучий камінь. Так і з'являються чорні кам'яні химери на горі Карадаг. Камінь цієї гори — то чорна застигла лава вулкану, який вивергався 150 мільйонів років тому.

"Долина привидів" із велетенськими кам'яними фігурами — це також творіння вітру, сонця та землетрусів.

Акуратно виріж по контуру

З 1917 до 1933 року Харків був столицею України.

КУТОЧОК ПРИРОДИ

"Обережно, звірі!" — застерігає водія табличка. І справді: харківське шосе може перебігти і заєць, і лисиця, і навіть косуля... Їхній дім — ліс — ось тут, поряд із дорогами і заводами. Невгамовний зелений світ вдячний людині за опіку. Бо ще 300 років тому ти побачив би тут не дерева, а кучугури піску. За легендою, їх розорав запорізький козак Антип Легкоступ. І посадив черешки верби та червоної лози, а поміж ними засіяв соснове насіння з шишок. А вже через 10 років тут радо шумів соснами бір.

СЕЛО СКОВОРОДИНІВКА

Тут провів останні роки свого життя український мислитель Григорій Сковорода. Він багато мандрував, розгадуючи таємниці життя і навчаючи інших. І хоча це було майже 300 років тому, його вислови й досі ходять із уст в уста і, ніби ключі, відмикають скарбничку мудрості. Він був переконаний, що досконалість людини не в тому, що вона має, а в тому, якою вона є.

Григорій Сковорода відмовлявся від почесних посад і будь-яких привілеїв, які годилися для звичайного, світського життя. Тож світ його так і не впіймав...

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Харківська земля — хвиляста. І звивається між горбами-хвилями ріка Сіверський Донець. У давнину тут жило плем'я сіверців. Із часом почали виростати слов'янські містечка, але нашестя монголів у XIII столітті зруйнувало їх, перетворивши на Дике поле. Аж через 400 років з'явилися нові поселення, які стали називати слободами. А цю територію — Слобідською Україною.

Фото: IMAGE Houses/Олександр Ільїнов

ХАРКІВ

Це місто розкинулось там, де зустрічаються степ з лісостепом. Більше 400 років тому з'явилися перші поселенці, які одразу ж записувалися до козацького полку. Бо саме тут було споруджено фортецю для захисту Слобідської України від татар. А за іменем першого козака — Харка — почали називати й містечко, яке розрослося довкола. З часом воно перетворюється на великий промисловий центр. А з 1805 року тут відкрито університет, і місто здобуває славу як центр науки.

Шарівка

ХАРКІВ

Ізюм

Україна

Карта-доклейка, що є у цьому журналі, заповнюється протягом року.

1 *Акуратно вирізай по контуру кольорові фрагменти карти.*

2 *Доклеюй фрагменти у відповідні місця за номерами.*

3 *Слідкуй, щоб співпадали контури областей та кордон держави. Почни з Харківської області!*

Малюнки на карті за межами кордону розфарбовуй самостійно.

Щомісяця в рубриці "Мандрик" ти подорожуватимеш по двох областях, а до кінця року склеїш повну кольорову карту України.

УВАГА КОНКУРС!

НАЙКРАЩИЙ КРАЄЗНАВЕЦЬ РОКУ

Команді професора Крейда дуже кортить дізнатися про якусь незвичайну пам'ятку твого рідного краю. Це може бути історія вулиці, музейний експонат, архітектурна споруда, знаменитий пагорб, унікальні дерево, озеро, камінь...
Поміркуй, розпитай і напиши про це. Щомісяця у "Фанотеці" будуть публікуватися найцікавіші листи. А на переможця конкурсу чекає приз — **прогулянка історичними місцями Києва разом із командою Крейда та камерафон і стартовий пакет Sim-Sim від UMC.**

КОНКУРС ТРИВАЄ ДО 20 ГРУДНЯ 2006 РОКУ

ЗАВДАННЯ ВІД UMC : ЗНАЙДИ НА КАРТІ ЦІ МІСТА

Наталка Завальська

КОЛЮЧИЙ ХАРАКТЕР

Псевдиктопс — таке дивне ім'я було пра-пра-прадідуся усіх їжаків. Він не вмів згортатися у клубок, не мав колючок і був схожим на симпатичного пацючка! Але це було дуже давно — майже мільйон років тому!

Розфарбовуючи малюнок, відшукай їжака.

ЖИВА КОЛЮЧКА

Є така приказка: "Близнюків, як їжаків, — не розрізнити!". Але це тільки здається, що всі ці тваринки однакові. Є серед них вухаті, з різним кольором голок, навіть трапляються їжаки без голок. Їх можна зустріти в Європі, помірних широтах Азії, Індії, та в Африці. Та де б їжак не жив, він завжди шукає місцинку, де є ліс чи садок, чагарник чи хоча б густа трава. А от вологі місця обминає. Навіть у дощ нізащо не вийде зі схованки. Це дивно, бо їжак дуже вправний плавець!

РЕСТОРАН ДЛЯ... ЇЖАКА!

Сутінки. Стережіться, комахи! Ховайтеся, вужі! Набирайте швидкості, равлики! Їжак вийшов на полювання. А хрущам взагалі треба тікати якнайдалі, бо для колючого мисливця то справжня смакота. Лише пташині яєчка смачніші за хрущів. Якщо ж пощастить, то їжак поласує жабою. Ящірка? Теж непогано! А що на десерт? Насіння, ягоди, жолуді та гриби. Смачного! До речі, під час зимового сну він дуже худне (аж на третину!). Прокидається навесні таким голодним, що не звертає уваги, день на дворі чи ніч, і, відшукуючи хоч би що їстівне, так шарудить у торішньому листі, що мало не увесь ліс чує!

ГНІЗДО, ЩО В'ЄТЬСЯ ВОСЕНИ

Улітку їжакові житло не потрібне — йому затишно й під кущем, під корінням старого дерева. До зимового ж помешкання їжак ставиться дуже серйозно, адже там він спить 5-6 місяців. Отож восени, коли немає дощу, їжак вдень і вночі тягає сухе листя та м'який мох у ямку чи покинуту кимось нору. Також може влаштувати затишне гніздо під великою купою хмизу.

Їжак вміє не тільки чмихати, бурчати, хропіти та клацати зубами. Сидячи в гніздечку під купою хмизу, дітлахи свищуть і крякають не гірше за птахів!

ОЗБРОЄНИЙ І НЕБЕЗПЕЧНИЙ

Від пугачів, сов, яструбів, орланів-білохвостів, беркутів, вовків і лисиць їжаків рятують голки. Але ті ж голки не дають їжакам захисту від кліщів та бліх. Навіть навпаки! Полюючи, їжак голками, немов гребінцем, зчісує паразитів із трави у величезній кількості. А вони дошкуляють мисливцю, спокійнісінько вмостившись серед колючої зброї. Голки ж — не шерсть, їх не вичешеш! Та їжак — тварина метикувата! Він настромляє на себе кислі яблука, бо їх сік допомагає позбутися небажаних квартирантів!

Фото: Сергій Глазкевич

ТАКЕ МАЛЕ, А ВЖЕ ЇЖАК!

Увесь рік їжак самотужки клопочеться у справах. А у квітні починає шукати пару. І через 40 днів у їжачихи з'являються малюки вагою до 15 грамів. Їжачків буває і восьмеро, проте мама опікується ними сама. Народжуються дитинчата сліпими та без голок. Та мине кілька годин, і у малечі з'являться кінчики голочок. Пусте, що вони світлі й м'якенькі, бо на 5-6 день це вже будуть справжні голки. Через 11 днів їжачки навчаться скручуватись у клубочок. На 16-19 день у них відкриються очі. І хоча малюки вже починають самі ловити комах, вони не поспішають відмовлятися від маминого молока. А в липні вже зовсім дорослі їжачки розбіжаться хто куди шукати свого щастя.

"Жива колючка" — спробуйте інакше назвати істоту, на якій близько п'яти тисяч колючок ростуть, немов волосся у людини! Як і волосинки людини, вони порожні всередині, та їжак добре володіє ними. Почує ворога — настовбурчиться, скрутиться клубочком. Стережися!

Голочки їжак чистить довгими пальцями задніх ніг. А хутро на грудях вилизує язичком, немов кіт.

РІЗДВЯНІ СВЯТА

Більше 1000 років тому київський князь Володимир охрестився сам і охрестив свій народ. Київська Русь стала християнською державою, і відтоді ми відзначаємо християнські свята. Головні з них пов'язані з життям Ісуса Христа.

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

святкують 7 січня, славлячи колядками Сина Божого — Ісуса Христа. Восьмикутна зоря, яку носять у цей день колядники, — символ тієї зірки, що засяяла на небі, аби показати дорогу волхвам до народженого Сина Божого.

ПЕРШИЙ СВЯТВЕЧІР

Готували до свята особливу різдвяну вечерю — дванадцять пісних страв (на честь 12 апостолів Христа).

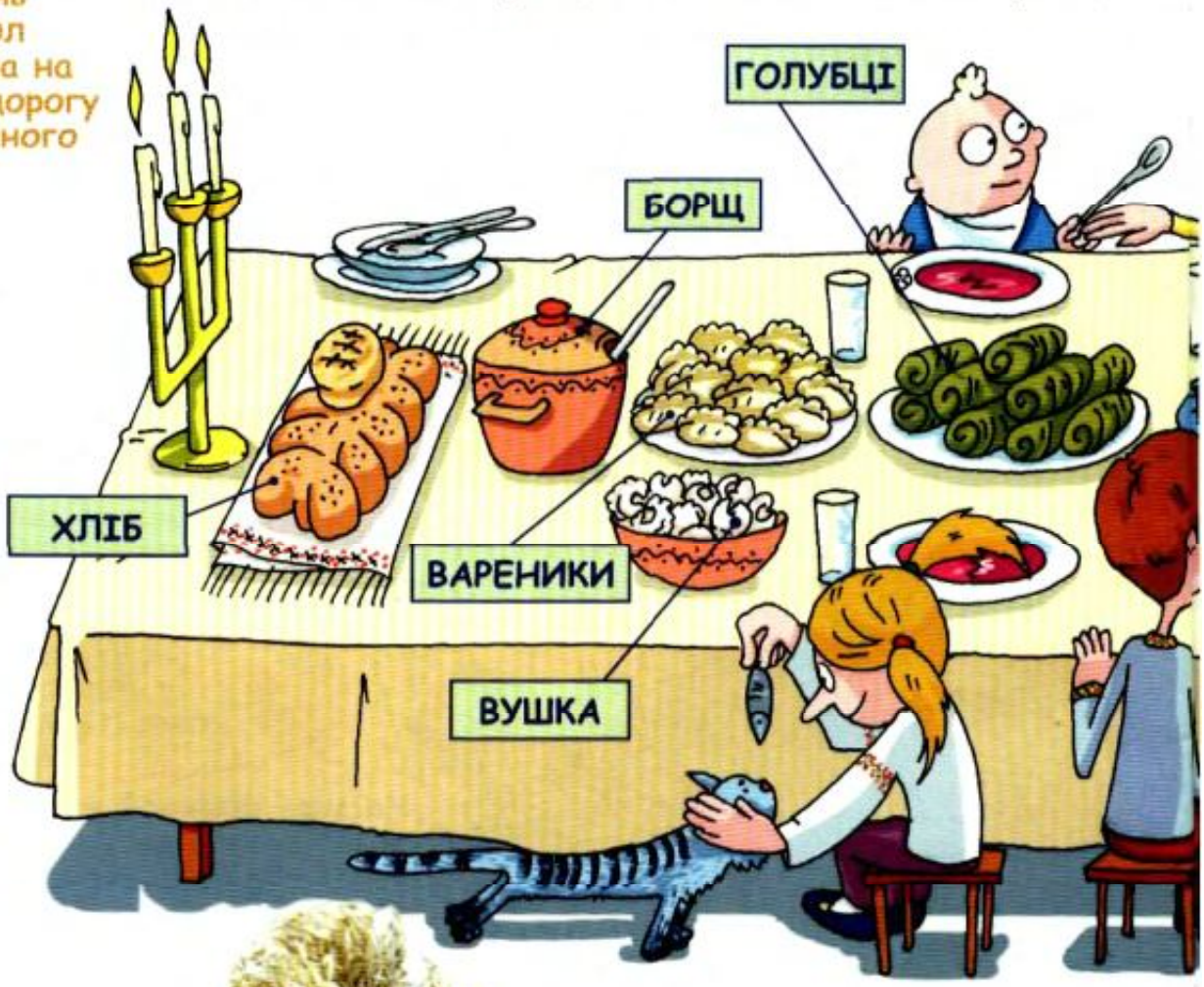

А тільки з'являлась на небі перша зірка — сідали до столу. Спочатку проказували молитву, а потім урочисто куштували по ложці куті. Вважалося, що за святковим столом зібрався увесь рід — для померлих ставили порожній посуд, а сідаючи, дмухали на стілець, щоб не притиснути, бува, невидиму душу. Духи дідів-прадідів вмощуються у дідухові, який робили з першого обжинкового снопа і часто прикрашали стрічками. Він був окрасою свята і стояв на покуті.

Припрошували до вечері й "гостей із вулиці": — Морозе-морозе, йди до нас кутю їсти!" — тричі гукав господар, а потім погрожував батогом. — Як не йдеш, то не йди і на жито-пшеницю, усяку пашницю. Іди за моря та за круті гори, а нам не роби шкоди!

Найжаданіші гості на Різдво — колядники. Буває, приходять вони "живим вертепом". Веселий гурт із Трьох Царів, Ангела, Чортика і Пастуха співає та показує виставу про народження Ісуса.

ВОДОХРЕЩЕ

До свята знову готують тільки пісні страви, як на Різдво. Але починають вечерю з ковтка свяченої води. Повечерявши, діти вибігають надвір і "проганяють" кутю палицями:

— Тікай, кутя, із покуття, а узвар — іди на базар, а Дідух — на теплий дух, щоб покинути кожух.
Дідуха виносять із хати і в садку спалюють — пускають "на теплий дух". Так символічно спалюють зиму і закликають весну — "щоб покинути кожух".

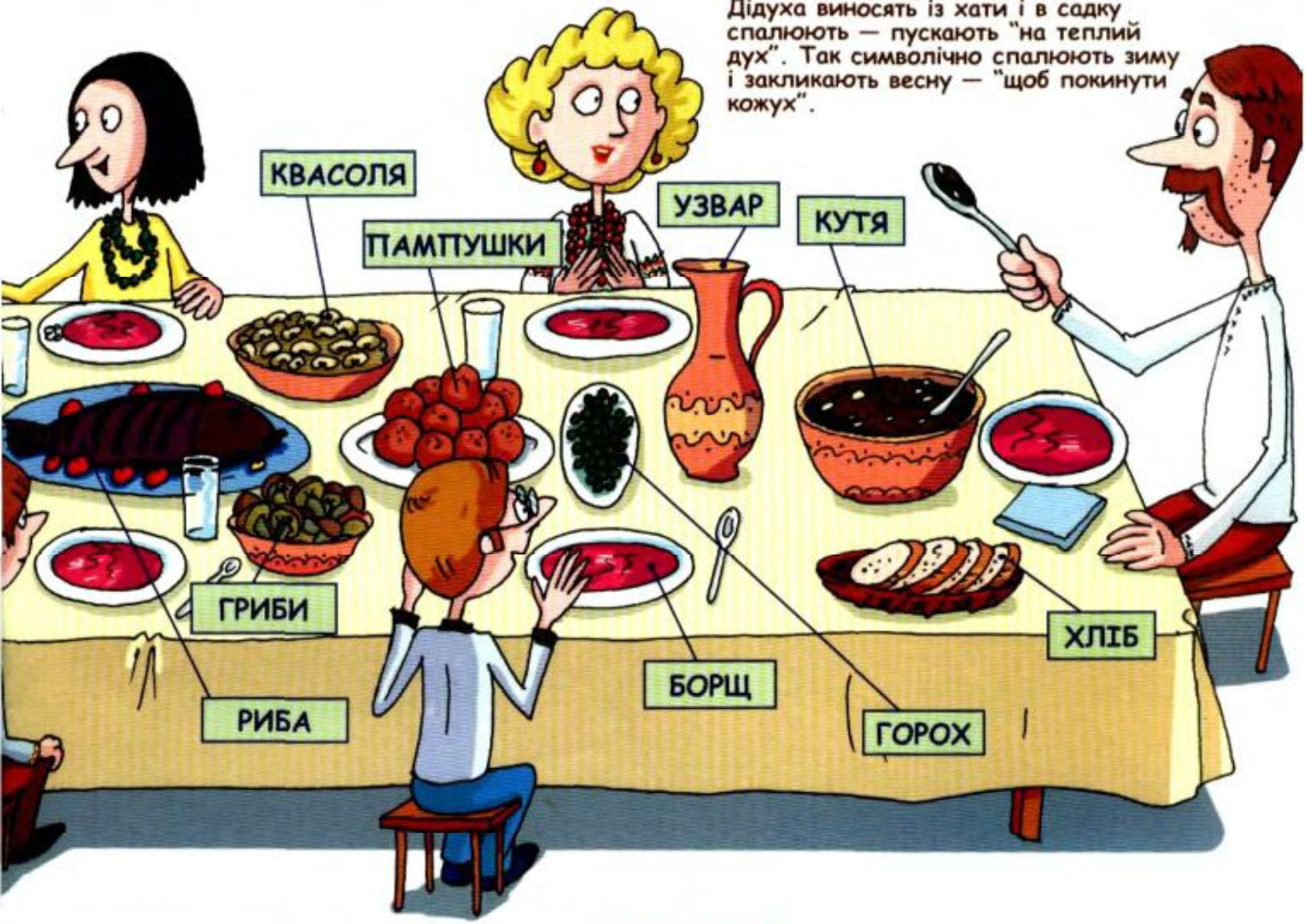

Наступного дня, 19 січня, святкують **ВОДОХРЕЩЕ**. Воно знаменує хрещення Ісуса Христа у ріці Йордан. Свято проходить на річці чи озері. Льодяну святильницю влаштовують заздалегідь. Із льоду вирубують три великих бруски і складають їх східцями один на один. Окремо роблять льодяний хрест, ставлять його на верхній щабель і обливають водою, щоб примерз. Прикрашають хреста вінком із гілок смереки, оздоблюють калиною та сухоцвітом. Тут, біля святильниці, священик читає спеціальну молитву і, занурюючи хрест у ополонку, освячує воду, а потім і всіх присутніх. Додому повертаються, набравши цієї свяченої води — кажуть, вона має цілющу силу.

Напиши професору Крейду, як ти відзначаєш різдвяні свята. Що найбільше тебе вразило?

В НІЧ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

1. Відшукай вісім восьмикутних зірок.

2. Яких із цих предметів немає на малюнку?

3. Який чортик утік із вертепу?

4. Знайди корону, яку загубив цар.

5. Який елемент з іншого свята поспішив на цю сторінку?

A Wonderful Snowdrift

Natalka Zavalska, Iryna Kobernyk

It is winter. It's snowing and freezing. Last weekend I put on my , my and my . Then I put on my and went skiing. Every time I skied down an ice-hill my turned off and brought me into a . Soon I looked like an . Then I went back home, put on my and went to the . But when I was skating my turned off and brought me into the . Soon I turned into an again. Then I put on my warm and and turned the into a . All day long I played with my and in the evening, I looked like an again. And that was great!

fellows —
snowdrift —
icicle —
sledge —
skis —
skates —
skating rink —
snow castle —

snowballs —
cap —
scarf —
anorak —
boots —
mittens —

Впиши нові слова

ПРИГОДИ ВРЯДИ-ГОДИ

СЕКРЕТНА РІДИНА

Наталка Завальська

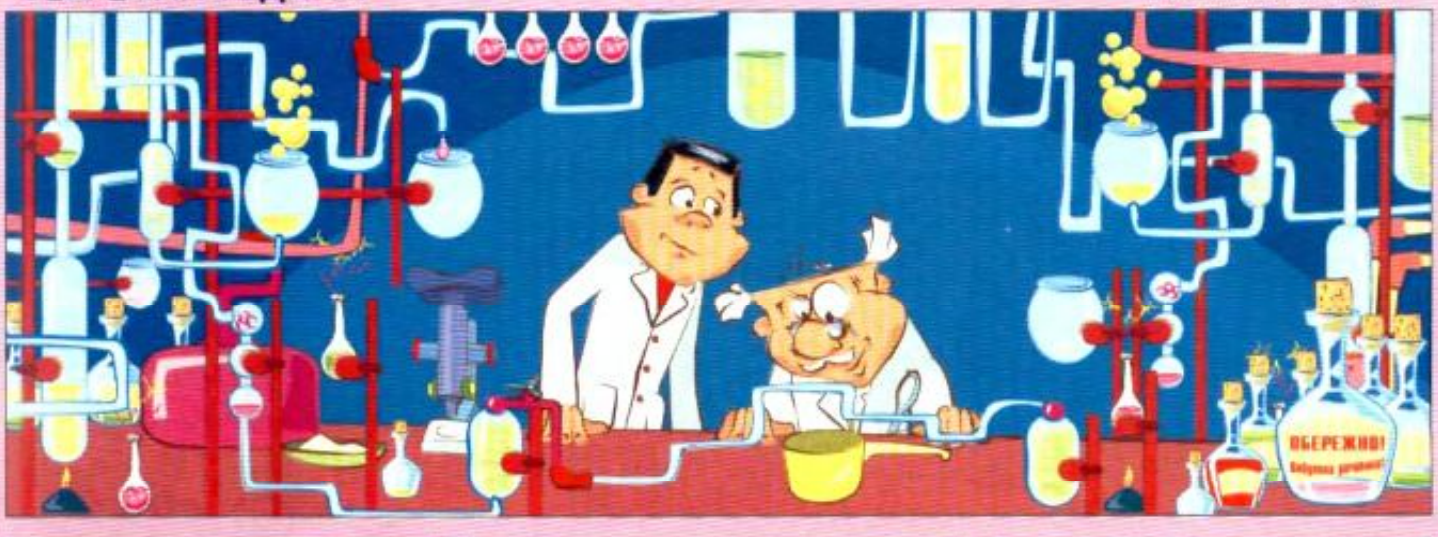

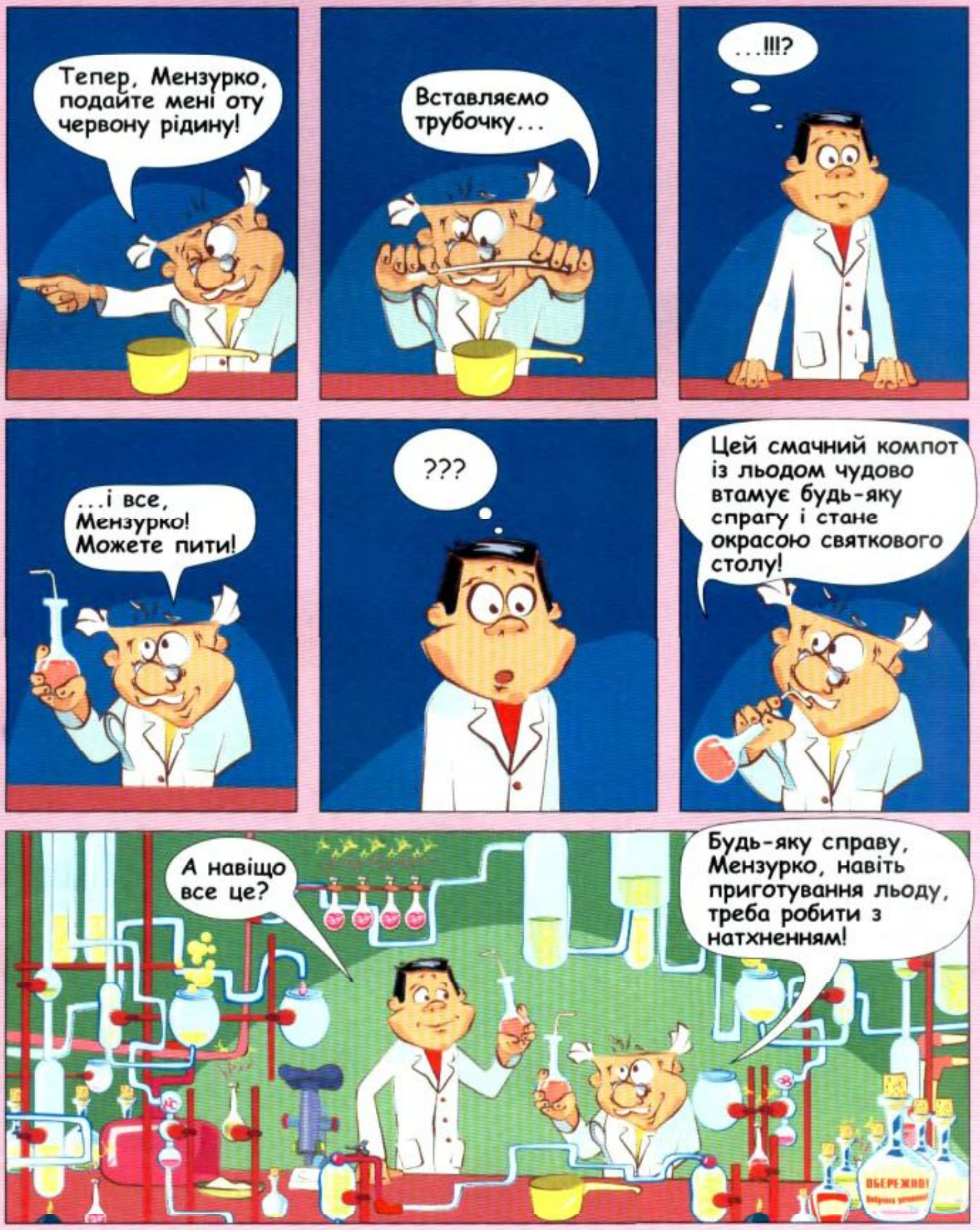
Тепер, Мензурко, подайте мені оту червону рідину!
Вставляємо трубочку...
...!!!?
...і все, Мензурко! Можете пити!
???
Цей смачний компот із льодом чудово втамує будь-яку спрагу і стане окрасою святкового столу!
А навіщо все це?
Будь-яку справу, Мензурко, навіть приготування льоду, треба робити з натхненням!
ОБЕРЕЖНО!

Чи знаєш ти, що в кіно часто-густо користуються бутафорією: будинки — з картону, фрукти — з пап'є-маше, сніг — із солі... "А тут буде все по-справжньому: і замки, і ліси, і навіть зброя!"— вирішив режисер Ендрю Адамсон і взявся до зйомок фільму.

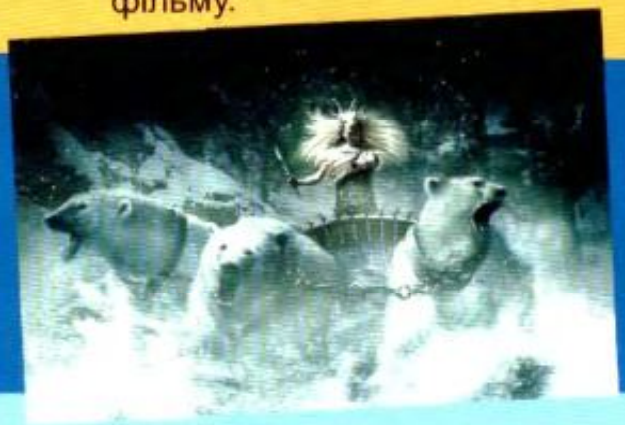

Хроніки — це зрозуміло: послідовний запис подій. А що ж таке Нарнія?
Про це ти дізнаєшся, коли разом із героїнею фільму Люсі туди потрапиш. Як? Дуже просто: через задню стінку шафи! Саме з цієї миті й почнуться справжні пригоди.
Стережися Білої Чаклунки і покладайся на відважних кінодрузів! Вам неодмінно треба встановити владу єдиного справедливого правителя — Лева Аслана.

ДЕ НАРОДИЛАСЯ КАЗКА?
Напевно, в будинку, який... мав ім'я. Він називався "Маленька галявина". Мешкав там хлопчик Клайв на прізвисько Джексі. На напівтемному горищі він розповідав старшому братові свої перші фантазійні історії.
Через багато років, коли Клайв Льюїс виріс і став професором, його знову покликала казка. Згодом і таємниче горище, і ще багато епізодів із дитинства перекочували в загадкову Нарнію. Одну з повістей про неї ти можеш тепер побачити!

УВАГА КОНКУРС!

До 20 березня 2006 року надішли професору Крейду малюнки з улюбленими персонажами кінофільму "Хроніки Нарнії".

Не барися! Переможці конкурсу отримають призи — плакати від компанії B&H Film Distribution із зображеннями головних героїв.

УВАГА КОНКУРС!

НА ЗВАННЯ МОЛОДШОГО АКАДЕМІКА АКАДЕМІЇ КРЕЙДА ЗАВЕРШИВСЯ!

ОГОЛОШЕННЯ ТА НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ — У БЕРЕЗНЕВОМУ НОМЕРІ!

Вітаємо переможців конкурсу від Samsung!
Найцікавіші моделі мобільних телефонів майбутнього надіслали:

Світлана Штогрін, м. Київ

Марина Застрожна, м. Київ

Олег Гоцулик, м. Київ

Анастасія Побийпеч, м. Київ

Аліна Рапота, м. Валки

Фаяз Санаулла, м. Вінниця

Анастасія Сисенко, м. Чернігів

Я найбільше люблю малювати портрети, море, Україну, ліс, пташок. А вам, професоре, я намалювала малюнки "У вас у редакції", "Разом на морі", "На морському дні".

Данило Івженко, м. Київ

Я люблю казки Едуарда Успенського, особливо про гігантську жабу. Ми з мамою зробили аплікацію про те, як компанія професора Крейда зустрілася з цим героєм — Жабом Жабовичем. Вони дуже здивувалися, а Смик і Шила злякалися.

Щомісячний дитячий журнал "Професор Крейд"
для дітей 6-10 років
січень 2006 №1 (13)

Засновано у 2004 році.
Засновник та видавець
© ВБ "Максимум"

Тираж 60 000 примірників.
Ціна договірна.
Передплатний індекс:
журналу — 91413
журналу з літературно-мовними додатком — 91412
Кольороподіл та друк:
univers print, 01054,
м. Київ, вул. Дмитрівська, 44-б,
тел.: (044) 466-41-67/68
Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи №05.03.02-03/15021 від 17.04.2003 р.
Свідоцтво про реєстрацію КВ №9456 від 22.12.2004 р.

Адреса редакції та видавця:
вул. Суворова, 4, 3-й поверх,
м. Київ, 01010
professor@kraid.com.ua

Бренд-менеджер:
Оксана Гальченко
galchenko@companion.ua
494-25-01
Відділ продажу:
494-25-01 (02)
Відділ редакційної передплати: 494-25-04

Шеф-редактор:
Олена Мальцева
Редактори:
Руслана Скачко,
Валерія Губренко
Консультанти:
Світлана Петрук,
Олександр Шевченко
Музичний редактор:
Олег Петров
Головний художник:
Максим Копилов

Літературне редагування:
Сергій Чемеркін,
Людмила Мигулько,
Наталія Шубіна
Художники:
Ольга Кузнецова,
Світлана Навроцька,
Віторін Скакандр,
Ірина Сосницька,
Марія Бондаренко

Комп'ютерна обробка:
Максим Куліков,
Максим Копилов
Верстка:
Максим Куліков

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Передрук текстів та відтворення графічних матеріалів журналу "Професор Крейд" — лише з дозволу редакції.
Всі матеріали, позначені ●, публікуються на правах реклами.